

Đập Kakhovka bị phá

13/06/2023

Ukraine

Đập Kakhovka bị phá tác động thế nào đến chiến dịch phản công của Ukraina?

Đăng ngày: 09/06/2023 - 15:00

Capture à partir de [:rfi.fr](https://www.rfi.fr)

Đập thủy điện Kakhovka gần thành phố Kherson của Ukraina hôm 06/06 đã bị phá vỡ. Diễn biến mới này được cho là một đòn nặng nề đối với chiến dịch phản công đã được quân đội Ukraina chuẩn bị từ nhiều tháng qua. Tuy nhiên, theo một số chuyên gia, không nên đánh giá quá cao tầm quan trọng của việc vượt sông Dniepr trong các giải pháp chiến lược mà Ukraina dự định nhằm lấy lại các vùng lãnh thổ bị Nga chiếm đóng.

Sau khi con đập Kakhovka bị phá vỡ, vùng dân cư rộng lớn của thành phố Kherson bị chìm trong nước, ngày 07/06/2023. AP

Thủ tướng Đức, Olaf Scholz không phải là người duy nhất đã thẳng thừng tố những nghi ngờ về nguồn gốc và lý do phá hủy con đập có giá trị chiến lược, Kakhovka, hôm thứ Ba 06/06.

Người đứng đầu chính phủ Đức khẳng định : *“Xem xét tất cả các yếu tố, đương nhiên người ta phải nhận thấy rằng đó là một cuộc tấn công của Nga nhằm ngăn chặn cuộc phản công của Ukraina để giải phóng lãnh thổ của mình”*

Matxcơva đã nhanh chóng bác bỏ những cáo buộc như vậy. Đó cũng là những tố cáo đã được chính quyền Ukraina lặp lại. Ông Sergei Choigou, bộ trưởng Quốc Phòng Nga tố Kiev có thể tìm cách *“ngăn chặn các hoạt động tấn công của quân đội Nga trên phần này của mặt trận”* bằng cách phá hoại con đập.

Không thể vượt sông ?

Dù tác giả vụ phá đập là ai thì tình tiết mới này của cuộc xung đột, khiến hàng chục nghìn người phải chạy khỏi vùng thảm

họa, cũng sẽ có tác động đến tiến trình của cuộc chiến tranh. Hàng triệu mét khối nước sông Dniepr liền kề đổ vào làm ngập lụt khắp nơi. Một sĩ quan Ukraina giấu tên, được Financial Times phỏng vấn đã quả quyết rằng, “*nếu chúng tôi muốn vượt qua con sông ở khu vực đó giờ không thể được nữa rồi*».

Một trong những giả thuyết thường được nói đến nhiều liên quan đến kế hoạch phản công của Ukraina sắp tới là quân đội sẽ vượt qua sông Dniepr ở khu vực Kherson, nơi lòng sông hẹp hơn, rồi tiến nhanh nhất có thể về phía Crimée. Mục đích sẽ là cắt đứt các tuyến đường tiếp viện của Nga từ bán đảo đến hỗ trợ quân đội đóng ở khu vực Zaporijjia và Donbass.

Kế hoạch như vậy giờ dường như đã hỏng. Ông Jeff Hawn, chuyên gia về các vấn đề quân sự của Nga, đồng thời là nhà tư vấn của Viện New Lines, một trung tâm nghiên cứu về địa chính trị của Mỹ, nhấn mạnh rõ ràng việc vượt sông giờ đây là không thể. Theo ông, “*bộ binh vẫn có thể vượt qua, theo nhóm nhỏ, nhưng xe bọc thép thì không*”. Vấn đề không chỉ là mực nước. Jeff Hawn cho biết thêm: “*Việc cơ sở hạ tầng bị phá hủy sau lũ lụt và những thứ đổ vỡ xung quanh có nguy cơ làm chậm bước tiến của binh sĩ, những người có thể vượt được qua sông*”. Từng đấy lý do cũng đã đủ để hủy bỏ một cuộc vượt sông Dniepr.

Vượt sông Dniepr, một giải pháp lựa chọn

Trong kịch bản đó, việc con đập Kakhovka bị phá hủy buộc bộ tổng tham mưu Ukraina phải suy nghĩ lại về kế hoạch phản công của mình. Tờ Wall Street Journal khẳng định Matxcova có thể tận dụng khoảng thời gian nghỉ ngơi này để “*tổ chức tốt hơn hoạt động phòng thủ của mình*”.

Nhưng có điều là nhiều chuyên gia được France 24 phỏng vấn nhận định rằng việc vượt sông Dniepr ở khu vực này này chưa bao giờ là một lựa chọn được cân nhắc nghiêm túc của Ukraina. Chuyên gia Sim Tack, một nhà phân tích quân sự cho Force Analysis, một công ty theo dõi các xung đột, nhận định : "*Theo tôi, thảm họa này sẽ không có tác động nào đối với cuộc phản công bởi vì Kiev dường như muốn tập trung vào một cuộc tấn công lớn ở khu vực Vuhledar và Donetsk*".

Còn chuyên gia Huseyn Aliyev khẳng định : "*Để băng qua sông Dniepr, chọn khu vực Kherson không phải là giải pháp hay, vì ở đó có địa hình lầy lội. Ngay cả trước khi bị lụt, xét về mặt hậu cần, sẽ rất phức tạp để tổ chức vượt sông cho các xe bọc thép cần để tiến hành phản công*",.

Tất cả mọi chuyện vẫn có thể tiếp tục như chưa có gì xảy ra hay sao? Hoàn toàn không. Ông Huseyn Aliyev thừa nhận: "*Thảm họa này chắc chắn loại bỏ hẳn một lựa chọn mà người Nga buộc phải tính đến*".

Nói cách khác, một số ít hệ thống phòng thủ mà Matxcova phải duy trì đề phòng ở khu vực này giờ đây có thể được bố trí lại ở nơi khác. Bắt đầu với Donetsk. Ông Jeff Hawn nhận định: "*Bây giờ đó là mục tiêu có khả năng xảy ra nhất trong cuộc phản công của Ukraina. Quân đội Ukraina có thể tránh sông Dniepr và tiến xuống Mariupol, một mục tiêu mang tính biểu tượng cao đối với quân đội Ukraina*".

Quân Nga cũng bị ảnh hưởng

Thảm họa này có một lợi thế khác cho người Nga: nó có thể khiến Kiev mất tập trung. Không dễ để tiến hành một cuộc tổng tiến công khi phải cùng lúc vừa phải tổ chức cứu trợ, vừa phải theo dõi diễn biến của tình hình nhân đạo. Ukraina có thể buộc

phải trì hoãn các chiến dịch quân sự của mình cho đến khi tình hình tại các nơi họ quản lý trong vùng Kherson được kiểm soát.

Nhưng chính quyền Ukraine, dưới áp lực quốc tế, khó có thể trì hoãn phản công quá lâu. *“Về mặt chính trị, Kiev cần chứng minh rằng viện trợ quân sự quốc tế cũng có ích. Đó là lý do tại sao, bất kể điều gì xảy ra, phản công vẫn là ưu tiên số một của chính phủ,”* ông Jeff Hawn nhận định. Chuyên gia Sim Tack cho biết thêm: *“Ngoài ra, Ukraina vẫn có đủ nhân lực dân sự, không đến nỗi phải bỏ mặt trận để cứu giúp dân thường trong vùng lụt ».*

Hơn nữa, không chỉ có Ukraina bị tác động bởi lũ lụt. Theo chuyên gia Huseyn Aliyev, *“Chính binh sĩ Nga phải bảo vệ bờ sông Dniepr »*, nơi cũng là tuyến đầu mặt trận của họ. Quân Nga cũng đã phải rời khỏi vị trí của mình khẩn cấp và có thể đã bị buộc phải để lại thiết bị khi rời đi.

“Các con đường đã bị ngập lụt bên phía sông Dniepr của Nga kiểm soát, điều này có thể tác động tiêu cực đến việc tổ chức tiếp viện từ Crimée, vốn là trung tâm hậu cần quan trọng cho quân đội Nga đóng ở miền nam Ukraina và ở Donbass”, chuyên gia Aliev lưu ý.

Nhưng điều chủ yếu, về lâu dài, thảm họa này có thể là yếu tố bất lợi cho Nga. *“Lũ lụt đã làm hỏng hệ thống thủy lợi của Crimean. Nếu bán đảo cạn nước, Nga sẽ gặp khó khăn trong việc giữ toàn bộ tổ chức và quân đội của mình ở đó trong một thời gian rất dài”*, ông Sim Tack nói.

Nếu Nga thực sự đứng đằng sau việc phá hủy con đập nhằm cố gắng phá vỡ sự chuẩn bị của Ukraine, thì tính toán của họ giống như một trò chơi bất chắc.

(Theo france24.com)

Chiến tranh Ukraina: Đập Kakhovka bị vỡ, bước ngoặt bất ngờ làm lợi cho Nga

Đăng ngày: 08/06/2023 - 12:54

Capture à partir de :[rfi.fr](https://www.rfi.fr)

Đập Kakhovka bị vỡ, thêm một bước ngoặt bất ngờ cho cuộc chiến tranh ở Ukraina. Trang nhất của báo chí Pháp hôm nay đều được dành cho sự kiện này. *Le Monde* chạy tựa « Đập Kakhovka bị tấn công », *Le Figaro* nhấn mạnh « Phá hoại trên sông Dniepr, leo thang trong chiến tranh ». *La Croix* chú ý đến « Dniepr, một dòng sông trong thời chiến », *Libération* nói về « Chiến lược gây ngập lụt »

Bà Tetiana cùng với hai con chó Tsatsa, Chunya trong ngôi nhà bị ngập lụt sau khi đập Kakhovka ở Kherson, Ukraina, bị vỡ ngày 06/06/2023.AP - Evgeniy Maloletka

Dân Kherson hết chạy bom đến chạy lụt

Bị xé toang vì một vụ nổ sáng hôm qua, đập Kakhovka tuôn 18 tỉ mét khối nước về phía hạ nguồn, làm ngập lụt miền nam

Ukraina đến tận Kherson, vẽ lại đường giới tuyến và làm phức tạp thêm việc khởi động cuộc phản công của Kiev.

Libération mô tả : Dòng nước màu nâu cuộn chảy trên những đường phố Kherson chạy dọc theo dòng sông. Vài con chó bập bõm bơi tại những vùng nước ít sâu hơn, dưới ánh nhìn của những cư dân hiếm hoi còn ở lại những tầng nhà trên cao. Hôm qua, thứ Ba, những khu phố từng bị quân Nga oanh kích thường xuyên đã bị ngập lụt chỉ trong vài giờ. Đập Nova Kakhovka, bị Nga chiếm ngay từ đầu cuộc xâm lăng, đã bị vỡ vào lúc rạng sáng, « *chắc chắn làm cho nhiều người thiệt mạng* », theo Nhà Trắng.

Nước từ hồ chứa nhanh chóng khiến sông Dniepr dâng lên tràn bờ. Những con thiên nga bơi trên quảng trường phía trước tòa thị chính Nova Kakhovka, dòng nước nâu lượn lờ quanh những bức tường trắng. Chính quyền do Nga dựng lên ở Kherson nói rằng trên 22.000 người bị đe dọa, phía do Kiev kiểm soát khoảng 16.000 người bị ảnh hưởng. Một số làng đã bị cô lập, những ngõ vào bị nước lụt chặn ngang gây khó khăn cho việc sơ tán. Tại Kherson, điện nước và khí đốt đã bị cúp, những người dân chạy lụt tập trung tại nhà ga có cửa sổ bịt kín bằng bao cát, chờ tàu đưa đến Mykolaiv.

Trên sân ga ở Mykolaiv, phóng viên *Le Figaro* tiếp xúc với những người mới đến. Ludmila, với một ít quần áo đã bị hư hỏng trên lưng và giấy tờ trong chiếc bóp nhỏ cầm tay, vẫn còn run rẩy : « *Giờ đây chúng tôi là người tị nạn, chẳng còn gì cả* ». Một tình nguyện viên cho biết vấn đề là có nhiều người già sống trong những ngôi làng dọc theo bờ sông, không thể tự đi đến Kherson để đi xe buýt và xe lửa.

Từ 6 tháng trước Zelensky đã báo động nguy cơ Nga phá đập

Matxcova tố cáo « hành động cố ý phá hoại của Kiev », trong khi Ukraina nói về « tội ác chiến tranh của những kẻ khủng bố Nga ». Oleksy Danilov, chủ tịch Hội đồng An ninh Quốc gia Ukraina chỉ ra: « Chính lũ đoàn cơ giới 205 của Nga đóng trong khu vực đã làm nổ đập ». Andriy Yermak, chánh văn phòng tổng thống Ukraina, nói: « Không thể hiểu được khi có người vẫn còn nghi ngờ. Cả nhà máy lẫn đập thủy điện đều nằm trong khu vực Nga tạm chiếm. Không một vụ oanh kích hay tác động từ bên ngoài có thể phá hủy được những công trình này, vụ nổ là từ bên trong ». Về phần tổng thống Volodymyr Zelensky, ông lên án Nga « tiến hành cuộc chiến chống lại cuộc sống, thiên nhiên và nền văn minh ».

Hiện chưa có bằng chứng chắc chắn để cáo buộc Nga, chỉ có một vài chỉ dấu được *Libération* ghi nhận. Trên mạng Telegram ở Nova Kakhovka, cư dân cho biết nghe được những tiếng nổ sau 2 giờ 20 phút sáng, rồi tiếng gầm của nước 20 phút sau đó. Đến 6 giờ 06, thị trưởng bù nhìn của Nga ban đầu nói rằng chuyện vỡ đập chỉ là « tin đồn ». Song song đó, các tên tuổi nhiều ảnh hưởng trên Telegram Nga tỏ ra đặc chí vì đập bị vỡ làm chìm ngập những hòn đảo do Kiev kiểm soát, lính Ukraina phải khẩn cấp di tản dưới làn đạn Nga. Năm mươi phút sau, thị trưởng đổi giọng, tố cáo Ukraina oanh kích vào đập trong đêm.

Nếu giả thiết Nga phá hoại là khả tín, cũng có khả năng con đập tự vỡ. Đập đã bị hư hại vào mùa thu khi quân đội Nga cho phá một phần con đường băng ngang để an toàn rút về tả ngạn sông Dniepr. Mùa xuân, hồ chứa đầy lên nhanh chóng so với quy định vì Nga quản lý tồi. Chuyên gia Stéphane Audrand

nhận xét, nếu nhận ra những dấu hiệu hư hại, Nga có thể đổ thừa do Ukraina oanh kích. Ngược lại, từ sáu tháng qua Ukraina đã cảnh báo nguy cơ Matxcova phá đập. Tổng thống Volodymyr Zelensky hồi tháng Mười cho biết công trình đã bị đặt mìn. Ông đòi gọi một phái đoàn quốc tế đến nhà máy điện Kakhovka, vì « *Nga sắp có hành động khủng bố và sau đó đổ lỗi cho Ukraina* ».

Chuyên gia : Ukraina không có khả năng làm vỡ đập Kakhovka kiên cố

Theo *Le Figaro*, phản ứng quốc tế cho thấy ý kiến của các nhà lãnh đạo phương Tây về thủ phạm gây ra thảm họa. Chủ tịch Hội Đồng Châu Âu Charles Michel khẳng định Nga phải chịu trách nhiệm về « *tội ác chiến tranh* ». Lãnh đạo ngoại giao Liên Hiệp Châu Âu Josep Borrell tuyên bố : « *Các vụ tấn công của Nga vào cơ sở hạ tầng dân sự thiết yếu đã đạt đến mức độ chưa từng thấy* », nhấn mạnh hành động này « *vi phạm luật pháp quốc tế* ».

Đại tá Michel Goya, chuyên gia quân sự, lưu ý : « *Đập Nova Kakhovka là một công trình đặc biệt vững chắc. Ukraina không có vũ khí nào để tấn công mạnh mẽ và chính xác để phá hủy như vậy. Ngoài ra, khi xem xét các hình ảnh có thể kết luận đó là một vụ nổ theo chiều thẳng đứng, từ dưới lên trên, như vậy nhiều tấn chất nổ đã được đặt phía dưới đập, trong khu vực Nga chiếm đóng* ». Các chuyên gia đều cho rằng khó thể sửa chữa trong thời gian ngắn. Nước lụt gây khó khăn cho các hoạt động của Ukraina tại miền nam, nhất là việc vượt sông Dniepr. Thách thức khổng lồ về hậu cần của cuộc khủng hoảng nhân đạo là một đòn nặng cho Kiev và cho tinh thần người Ukraina.

Nga hoàn toàn có lợi, châu Âu như sống trên núi lửa

Trong bài xã luận « *Núi lửa* », *Libération* nhận xét, cho dù Ukraina và Nga đổ trách nhiệm cho nhau về vụ vỡ đập thủy điện Kakhovka trên sông Dniepr ở miền nam Ukraina, không cần phải nghiên cứu tình hình lâu lắt mới hiểu được rằng người Nga hoàn toàn có lợi, còn Ukraina thiệt đơn thiệt kép. Đã nhiều tuần qua, cuộc phản công không tuyên bố chừng như đã được tiến hành : tấn công bằng drone, xâm nhập đất Nga, quân chủ lực chờ đợi mặt đất khô lại để đánh mạnh. Và bỗng dưng kế hoạch của Kiev trở thành con số không.

Vụ nổ và những hậu quả của nó là rất trầm trọng. Trả lời *Libération*, luật gia Mathilde Philip-Gay khẳng định vụ này có đầy đủ yếu tố của « *tội ác chiến tranh* » theo Công ước Genève. Và trong trường hợp cụ thể này, tác động quân sự của sự kiện chưa từng thấy trên đây có thể mang tính quyết định. Nhất là khi xảy ra gần một nhà máy điện nguyên tử, vốn cần nước cho các bồn trữ làm mát. Hiện tại nhà máy Zaporijia, bị Nga chiếm từ tháng 3/2022 và đã ngưng hoạt động nhiều tháng, theo Cơ quan Năng lượng Nguyên tử Quốc tế (AIEA) thì vẫn đang trong tầm kiểm soát. Nhưng rõ ràng kể từ ngày 24/02/2022, châu Âu sống trên miệng núi lửa.

Libération nhận thấy « *Cách đó 150 kilomet, mọi cặp mắt đều đổ dồn về nhà máy điện nguyên tử Zaporijia* ». *Le Figaro* trấn an « *Trước mắt, an ninh của nhà máy chưa bị đe dọa* ». Vụ vỡ đập làm mực nước hồ chứa giảm xuống 5 centimet mỗi giờ. Vào đầu giờ sáng, mực nước là 16,4 mét ; nếu giảm xuống còn 12,7 mét sẽ không thể bơm vào làm mát các tổ máy. Như vậy theo AIEA, còn được « vài ngày nữa » để tìm ra giải pháp. Giám đốc nhà máy Yuri Chernichuk cho biết có năm tổ máy đã ngưng chạy trong tình trạng « lạnh » (tức nhiệt độ bình thường

đến 100°C) và một tổ máy ở tình trạng « nóng » (từ 200 đến 250°C).

Người dân Ukraina dũng cảm đương cự từ một năm qua, và chắc chắn họ sẽ vượt được thảm họa mới này, nhưng trong khi chờ đợi cần siết chặt hàng ngũ. Chiến tranh chưa bao giờ vô hại, nó gây ra những tổn thất to lớn về con người và của cải. Đó chính là mục tiêu : làm tổn hại nguồn lực, sức kháng cự và tinh thần của kẻ thù. Nhưng trong cuộc chiến này, dường như chẳng có một giới hạn nào. Mọi chiêu trò đều được sử dụng, và rất đáng sợ khi nghĩ đến sức khỏe tâm thần của kẻ đang điều hành nước Nga cùng với bè lũ của mình.

Cuộc phản công của Ukraina bị đảo lộn

Le Figaro cũng cho rằng « Lịch trình cuộc phản công của Ukraina bị đảo lộn vì vụ phá hoại ». Sự kiện đập Kakhovka bị phá vỡ gây ngạc nhiên cho bộ tham mưu các nước phương Tây, làm xáo trộn kế hoạch trong lúc Kiev chuẩn bị tấn công. Một ngày trước đó, một nhà quan sát dự đoán nếu cuộc phản công « được tung ra vào ngày 6 tháng Sáu, trùng với D Day (cuộc đổ bộ Normandie) thì sẽ rất ý nghĩa », trong bối cảnh các trận đánh ngoài mặt trận đang dữ dội hơn. Tổng thư ký NATO Jens Stoltenberg nhận xét: « Hành động thô bỉ này một lần nữa cho thấy sự tàn bạo của cuộc chiến mà Nga tiến hành ở Ukraina ». Giới quân sự đều nghiêng về giả thiết con đập do Nga kiểm soát bị đặt mìn hơn là trúng hỏa tiễn.

Đối với quân Nga đóng ở bờ nam sông Dniepr, sẽ phải lùi lại, số mìn gài để ngăn Ukraina bị phân tán trong dòng nước. Nhưng Nga được lợi lớn khi dòng sông mở rộng, giới tuyến rút ngắn hơn. Chuyên gia Stéphane Audrand trên *Libération* cho rằng, Matxcova có thể giảm bớt quân ở Kherson, tập trung cho

những khu vực khác ; còn theo nhà nghiên cứu Thibault Fouillet, nước lụt làm chậm lại nhịp độ nhưng về lâu về dài không thể ngăn Ukraina tiến quân.

Với quân đội Ukraina, vượt qua một con sông rộng như thế cần năng lực công binh phức tạp mà hiện Kiev chưa có được. Con sông Dniepr trở nên rộng hơn, địa lý thay đổi khiến họ buộc lòng phải bố trí lại lực lượng. Trước mắt, đập Kakhovka bị phá hủy làm Kiev thiệt thòi rất lớn vì phải tập trung nguồn lực, phương tiện cho việc sơ tán, ổn định đời sống dân chúng, trong khi khả năng mở chiến dịch sẽ khép lại vào tháng Mười.

Thảm họa sinh thái từ cuộc chiến tranh hủy diệt

Le Monde cũng cho rằng vụ phá hoại này gây khó khăn cho chiến dịch phản công của Kiev, đồng thời gây ra thảm họa sinh thái. Theo *La Croix*, 150 tấn dầu máy đổ ra sông Dniepr gây ô nhiễm, những con thú được nuôi trong sở thú Nova Kakhovka đều bị chết đuối. Trên 400.000 hecta đất nông nghiệp bị mất nguồn nước tưới, 400.000 đến 450.000 dân không còn nước sinh hoạt. Nhà nghiên cứu Ivan Savchuk nói với *Les Echos* rằng những vùng đất màu mỡ nhất dọc theo dòng sông Dniepr đã bị ngập trong nước lụt.

Tại Crimée, đến 85 % lượng nước sử dụng lấy từ một kênh dẫn nước ở thượng nguồn đập Kakhovka. Đây cũng là cái cớ để Kremlin đổ lỗi cho Ukraina phá đập nhằm cắt nguồn nước cho Crimée. Trước đó, khi Kiev còn kiểm soát Kakhovka, 2.000 giếng đã được đào tại Crimée, và ngay ngày đầu của cuộc xâm lăng đặc nhiệm và lính dù đã chiếm lấy con đập quan trọng này. Về lâu về dài, cùng với các hoạt động quấy rối, drone, hỏa tiễn, mối nguy thiếu nước chính là gót chân Achille của bán đảo bị Nga sáp nhập từ 2014.

Bài xã luận của *Le Figaro* chơi chữ « Đất ngập, đất cháy », ý nói đây là phiên bản khác của « terre brûlée » (tiêu thổ kháng chiến). Sự kiện này cho thấy các bên tham chiến không lùi bước trước bất cứ việc gì để gây khốn đốn cho địch thủ. Nhưng người Nga phải biết rằng rốt cuộc chiến này luôn kết thúc bằng thất bại của kẻ xâm lược.

Ukraina : Hậu quả của thảm họa vỡ đập thủy điện Kakhovka

Đăng ngày: 07/06/2023 - 12:03

Capture à partir de : [rfi.fr](https://www.rfi.fr)

Đập thủy điện Nova Kakhovka ở miền nam Ukraina hôm 06/06/2023 đã bị phá hỏng một phần sau nhiều vụ nổ chưa rõ nguồn gốc, khiến ngập lụt nghiêm trọng dọc theo bờ sông Dniepr đang là mối bận tâm của cả Nga lẫn Ukraina. RFI xin liệt kê vài nét chính về con đập được AFP tổng hợp.

Đập thủy điện Kakhovka, tỉnh Kherson, miền nam Ukraina. © Wikipedia

Vai trò của đập Kakhovka

Kể từ khi Nga tiến hành xâm lược Ukraina, đập Kakhovka là chủ đề thu hút nhiều sự chú ý vì cơ sở hạ tầng này là mục tiêu chiến lược đối với cả hai bên tham chiến ở nhiều khía cạnh.

Đập Kakhovka là một công trình mang tính chiến lược cao. Kiev và Matxcova cáo buộc nhau làm vỡ đập Kakhovka ở miền nam Ukraina, vốn là nguồn cung cấp nước chính cho bán đảo Crimée, và đây cũng là mục tiêu quan trọng của Nga kể từ khi nước này phát động chiến tranh chống lại Ukraina.

Đập thủy điện trên sông Dniepr nằm ở chiến tuyến giữa các khu vực ở Ukraina do Matxcova kiểm soát và phần còn lại của đất nước, bị vỡ vào thời điểm mà Kiev đang tích cực "*khiêu khích*" hệ thống phòng thủ của Nga để chuẩn bị cho một cuộc phản công lớn.

Nguồn cung cấp nước cho Crimée bị ảnh hưởng

Nằm cách nhà máy điện hạt nhân Zaporijjia 150 km, đập Kakhovka là công trình được xây dựng một phần bằng bê tông và đất, dài 3.273 mét. Đây là một trong những cơ sở hạ tầng lớn nhất ở Ukraina. Theo trang web của công ty Ukrhydroenergo, công suất của nhà máy thủy điện là 334,8 megawatt (MW).

Được xây dựng vào những năm 1950, dưới thời Liên Xô, đập Kakhovka cho phép đưa nước vào Kênh đào Bắc Crimée, xuất phát từ miền nam Ukraina và đi qua toàn bộ bán đảo Crimée, bị Matxcova chiếm đóng và sáp nhập từ năm 2014.

Do đó, việc phá hủy con đập này sẽ gây ra những khó khăn đáng kể cho việc cung cấp nước cho Crimée, nơi mà Kiev tuyên bố muốn tái chiếm.

Thượng nguồn của con đập là hồ chứa nước Kakhovka, một hồ chứa nước nhân tạo được hình thành trên dòng chảy của sông Dniepr, dài 240 km và rộng 23 km.

Cả con đập Kakhovka lẫn nhà máy điện hạt nhân Zaporijjia đều do quân đội Nga chiếm giữ trong những ngày đầu tiên Nga xâm lược Ukraina vào ngày 24/02/2022.

Những rủi ro đối với nhà máy điện hạt nhân Zaporijjia

Do chỉ cách nhà máy điện hạt nhân Zaporijjia 150 km, hồ chứa nước Kakhovka phục vụ việc làm mát nhiên liệu nguyên tử của nhà máy. Việc con đập bị phá hủy làm dấy lên lo ngại về việc mực nước ở thượng nguồn bị giảm, gây ra mối đe dọa mới đối với an toàn của nhà máy. Mykhailo Podoliak, cố vấn của tổng thống Ukraina cảnh báo rằng mối nguy hiểm *"hiện đang gia tăng nhanh chóng"*.

Mặc dù vậy, các chuyên gia của Cơ quan Năng lượng Nguyên tử Quốc tế (IAEA) có mặt tại hiện trường, thăm định vào hôm 06/06 rằng *"không có mối nguy hạt nhân tức thì"*. Giám đốc nhà máy Zaporijjia, Yuri Tchernichuk cũng không tỏ ra bi quan khi ông viết trên mạng Telegram rằng hệ thống làm mát của nhà máy có thể được duy trì bởi *"một số nguồn thay thế"*. Ông nói thêm rằng 6 lò phản ứng của nhà máy đã ngừng hoạt động với 5 lò đã *"nguội"* và lò còn lại vẫn còn *"nóng"*. Đối với IAEA, bể làm mát *"sẽ đủ để cung cấp nước cho nhà máy trong vòng nhiều tháng"*, nhưng không loại trừ khả năng xảy ra rủi ro trong dài hạn.

Hướng tới một thảm họa sinh thái ?

Các quan chức Ukraina cho biết 150 tấn dầu động cơ đã đổ xuống sông Dniepr hôm 06/06. Daria Zarivna, cố vấn truyền

thông của cố vấn tổng thống Ukraina Andriy Yermak, cho biết trên mạng Telegram rằng dầu vẫn tiếp tục có thể rò rỉ và gây tác động tiêu cực đến môi trường. Trong một thông cáo báo chí, phủ tổng thống Ukraina đã định lượng *"nguy cơ rò rỉ bổ sung"* đạt mức *"hơn 300 tấn dầu"*. Vẫn trên Telegram, Andriy Yermak đã lên án Nga là *"một kẻ hủy diệt sinh thái"* phạm tội ác chống lại môi trường.

Việc đập Kakhovka bị phá hủy làm dấy lên lo ngại về những hậu quả đáng kể đối với hệ động vật và thực vật của khu vực phía nam Ukraina này. Ngoại trưởng Ukraina Dmytro Kuleba cho biết rằng thiệt hại về môi trường đặc biệt đáng lo ngại khi toàn bộ hệ sinh thái đang phải đối mặt với thiệt hại lâu dài và không thể đảo ngược do lũ lụt.

Kiev nhấn mạnh đến *"tội ác chiến tranh"*

Với những ngôi làng *"bị ngập hoàn toàn hoặc một phần"*, chính quyền Ukraina đã nhanh chóng lên án Nga phạm *"tội ác chiến tranh"* và tổng thống Volodymyr Zelensky đã triệu tập khẩn cấp Hội đồng An ninh Ukraina để bàn về chủ đề này.

Mykhaïlo Podoliak, cố vấn của tổng thống Zelensky chỉ trích Nga : *"Mục tiêu của những kẻ khủng bố rõ ràng là tạo chướng ngại vật nhằm kìm hãm các cuộc tấn công của lực lượng vũ trang Ukraina."*

Theo Kiev, *"khoảng 16.000 người hiện đang sống trong khu vực nguy cấp"* bị đe dọa bởi lũ lụt, trong khi Matxcova đánh giá 14 địa phương, nơi có *"hơn 22.000 người sinh sống"* đang ở trong tình trạng như vậy, nhưng *"tình hình hoàn toàn nằm trong tầm kiểm soát"*.

Hồi tháng 10/2022, khi giao tranh nổ ra trong khu vực với cuộc phản công thắng lợi của Kiev, tổng thống Zelensky đã cáo buộc quân đội Nga phá hoại con đập và các cơ sở của nhà máy Zaporijjia.

Ai hưởng lợi từ việc đập Kakhovka bị phá hủy ?

Nhiều nhà quan sát phương Tây nghiêng về giả thuyết Nga phá hoại đập Kakhovka để làm chậm đà tiến của quân đội Ukraina, vào thời điểm mà Kiev đang chuẩn bị tiến hành một cuộc phản công.

Những trận lũ lụt sau khi con đập bị phá hủy đã khiến hàng ngàn người phải sơ tán trong giai đoạn nhạy cảm này, đồng thời có nguy cơ gây cản trở các hoạt động quân sự mà quân đội Ukraina đang tiến hành. Về mặt quân sự, mực nước dâng cao ở khu vực Kherson sẽ gây khó khăn trong việc vượt sông trong khuôn khổ một chiến dịch đổ bộ có thể được thực hiện bởi quân đội Ukraina nhằm tìm cách chiếm lại hữu ngạn sông Dniepr.

Nhà sử học người Anh Sergey Radchenko, giáo sư tại Trường Nghiên cứu Quốc tế Cao cấp Johns Hopkins nhận định trên mạng Twitter là về mặt logic, Matxcova sẽ là thủ phạm hợp lý bởi với việc gây lũ lụt ở hạ lưu Nova Kakhovka, quân đội Nga sẽ làm chậm đà phản công của quân đội Ukraina. Matxcova có điều kiện câu giờ và có thể tập trung vào các khu vực khác của mặt trận, kéo dài khoảng 1.000 km.

Stéphane Audrand, chuyên gia tư vấn độc lập của Pháp thì nhận thấy rằng Ukraina không hưởng lợi gì trong trường hợp này khi thêm một cơ sở hạ tầng – một công cụ sản xuất điện của họ bị phá hủy, đồng thời lũ lụt mang lại thêm khổ đau cho

thường dân và làm hạn chế các khả năng tấn công và hậu cần của Ukraina.

Nguồn : AFP, France 24, Franceinfo

Vụ vỡ đập Kakhovka : Sau ngập lụt là ô nhiễm

Đăng ngày: 12/06/2023 - 12:45

Capture à partir de : [rfi.fr](https://www.rfi.fr)

Hôm Chủ Nhật 11/06/2023, 3 người chết và 10 người bị thương trong một vụ oanh kích nhắm trúng một con tàu chở người sơ tán khỏi các vùng bị ngập ở miền nam Ukraina sau vụ vỡ đập Kakhovka ở vùng Kherson.

Khu cảng ngập trong nước lụt ô nhiễm dầu tại Kherson, Ukraina, ngày 10/06/2023.AP

Trên Telegram, thống đốc vùng Kherson Olexandre Prokoudine thông báo trong số 13 nạn nhân vụ oanh kích hôm qua ở tả ngạn sông Dniepr có 2 thành viên lực lượng an ninh Ukraina.

Theo AFP, trước khi có thông tin về vụ oanh kích nói trên, bộ trưởng Nội Vụ Ukraina trên Telegram cho biết vụ nổ đập hôm thứ Ba 06/06 tính cho đến hôm qua 12/06 khiến tổng cộng 6

người chết và 35 người mất tích ở phía Ukraina. Phía Nga ghi nhận 8 người chết và 13 người mất tích.

Về tình hình tại các vùng bị ngập lụt do vỡ đập, các chuyên gia và người dân ngày càng lo lắng về ô nhiễm môi trường. Từ Korsunka, cách đập Kakhovka một giờ chạy xe, thông tin viên Anissa El Jabri gửi về bài phóng sự :

« Những vết dầu mỡ loang trên mặt nước màu nâu phủ đầy một con đường trải nhựa. Đó là loại dầu máy động cơ. Hàng tấn dầu đã đổ xuống sông Dniepr. Trong thứ chất lỏng mờ đục vẫn còn đọng lại trên đường phố và những ngôi nhà, còn có xác động vật đã chết đuối.

Một thanh niên tầm 30 tuổi nói : « Nếu các binh lính không chôn những con vật này thì đó sẽ hoàn toàn là một thảm họa, bởi vì xác của chúng đã trương sinh lên và trôi vào hầu hết các khu vườn. Chôn thế nào và ở đâu cũng không quan trọng, quan trọng là họ phải chôn chúng và phải làm ngay bây giờ. Bởi vì nếu không ai làm gì thì tình hình sẽ còn tồi tệ hơn bao giờ hết. Tôi thậm chí còn không muốn tưởng tượng ra những thứ đang có ở trong nước. Những gì tôi trông thấy là xác dê, lợn, gà, các loại vật nuôi ở các trang trại đang trôi nổi xung quanh, đến tận góc phố này ».

Không thể đến góc phố này nếu không đi bằng thuyền. Người hàng xóm của thanh niên nói trên chỉ về phía những ngôi nhà kính chìm trong nước và nói về một sự ô nhiễm mà mắt thường không nhìn thấy được và nay đã lan rộng ra : « Tất cả mọi người ở đây đều trồng trọt với các loại hạt giống của Hà Lan, vốn chỉ phát triển khi được bón phân hóa học. Ai cũng tích trữ phân bón trong kho. Và ngay bên cạnh là một cửa hàng với cả

một kho phân bón. Tất cả đều đã ngấm vào đất, vào giếng và cống ».

Sự so sánh duy nhất xuất hiện trong đầu người tài xế xe buýt 51 tuổi này là thảm họa tại nhà máy điện hạt nhân Tchernobyl. Ông nói thêm : « Sau những gì vừa xảy ra, thật khó hình dung là một ngày nào đó chúng tôi sẽ quay trở lại sống ở đây ».